

Ενημερωτικό σημείωμα για το νέο νομοσχέδιο ΕΣΠΑ 2014 – 2020

1. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Το όραμα για την Ελλάδα του 2020 είναι η διατήρηση υψηλών ρυθμών βιώσιμης ανάπτυξης πάνω σε στέρεες βάσεις. Μιας ανάπτυξης, που θα στηρίζεται στη διευκόλυνση και την υποστήριξη της υγιούς επιχειρηματικότητας και ιδιαίτερα της επιχειρηματικότητας των νέων. Επιχειρηματικότητας, η οποία θα δημιουργήσει με τη σειρά της υψηλής ποιότητας θέσεις εργασίας, ικανές για να μειώσουν την ανεργία στα προ κρίσης επίπεδα, αλλά και να διασφαλίσουν αυτές τις θέσεις εργασίας, με προστιθέμενη αξία για την καθημερινότητα των πολιτών, ικανή να οδηγήσει στην αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής .

Η στροφή σε αυτό το μοντέλο ανάπτυξης μπορεί να υλοποιηθεί μέσα από ένα νέο εργαλείο ανάπτυξης, ένα νέο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο. Ένα Στρατηγικό Σχέδιο που θα βασίζεται στην προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων, τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης και τη βελτίωση της θέσης της χώρας και των Περιφερειών στο Ευρωπαϊκό και Διεθνές γίγνεσθαι της Ανταγωνιστικότητας. Η αξιοποίηση των αναπτυξιακών πόρων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020 θα συμβάλει σημαντικά στις θεσμικές και οργανωτικές αλλαγές που ήδη έχουν ξεκινήσει.

Το σχέδιο νόμου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη υλοποίησης της νέας Προγραμματικής Περιόδου. Καταρτίστηκε με βάση τις προτεραιότητες και το αναπτυξιακό όραμα του «Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014-2020», το οποίο επιδιώκει την εξασφάλιση προϋποθέσεων ευημερίας, τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της χώρας, συμπεριλαμβανομένων αυτών του πρωτογενή τομέα.

2. ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΣΠΑ 2007 -2013 ΣΤΟ ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Βασικές διαπιστώσεις από την μέχρι σήμερα διαχείριση και υλοποίηση των δράσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων:

Το προηγούμενο διάστημα εκπονήθηκαν με την εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης μελέτες προκειμένου να αναδειχθούν τα στάδια εκείνα και οι διαδικασίες, οι οποίες προκαλούσαν αναποτελεσματικότητα στην υλοποίηση των δράσεων.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

Ανεπαρκής δημοσιοποίηση – ενημέρωση των δικαιούχων στο στάδιο προετοιμασίας των προτάσεων, με άμεση συνέπεια στην ποιότητα των υποβαλλόμενων σχεδίων ως προς την αρτιότητα, ωριμότητα και πληρότητα

Χρονοβόρες διαδικασίες έγκρισης ως απόρροια του προηγούμενου σημείου.

Σημαντικές καθυστερήσεις στο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας λόγω προσφυγών, ενστάσεων κλπ.

Σημαντικές καθυστερήσεις στο στάδιο της συμβασιοποίησης, λόγω των προαπαιτούμενων ελέγχων και διατυπώσεων σύμφωνης γνώμης από πέραν του ενός οργάνου (Διαχειριστική Αρχή, Ελεγκτικό Συνέδριο, Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων).

Εμπλοκές κατά το στάδιο της υλοποίησης, σχετίζονται με την ποιότητα των μελετών, της επίβλεψης και διαχείρισης των έργων αλλά και χρονοβόρων διαδικασιών για την κήρυξη απαλλοτριώσεων.

Τα αποτελέσματα των μελετών που υλοποίησε το ΥΠΑΝ, οδήγησαν σε σειρά προτάσεων οι οποίες επεξεργάστηκαν και ενσωματώθηκαν στο σχέδιο νόμου για το ΕΣΠΑ 2014-2020.

Ποια θέματα επιλύονται με τον προτεινόμενο Νόμο

Μέσω του προτεινόμενου νόμου θεσπίζουμε σειρά ρυθμίσεων με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης των συγχρηματοδοτούμενων έργων, της επιτάχυνσης των διαδικασιών, της υποστήριξης και ενίσχυσης των δικαιούχων, και των φορέων

υλοποίησης, καθώς και της ενίσχυσης της διαφάνειας, της πρόληψης και της καταπολέμησης της απάτης.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- Πράξεις, των οποίων το χρονοδιάγραμμα έναρξης και υλοποίησης αποκλίνει σημαντικά, τίθενται σε καθεστώς «προειδοποιητικής απένταξης», εντός του οποίου ο φορέας θα πρέπει να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες επιτάχυνσης, άλλως το έργο απεντάσσεται.
- Η εγγραφή σε ΣΑΕ της κύριας εργολαβίας γίνεται εφόσον έχουν ολοκληρωθεί οι προκαταρκτικές ενέργειες για την ουσιαστική έναρξη του έργου (μελέτες, έρευνες, κήρυξη απαλλοτριώσεων κ.λπ.).
- Οι Διαχειριστικές Αρχές δεν μπορούν να προβαίνουν στην ένταξη έργων, εφόσον έχουν δεσμεύσει μέχρι το 110% του διαθέσιμου προϋπολογισμού του ΕΠ. Έτσι, δεν θα είναι δυνατή η επιβάρυνση των Προγραμμάτων πέραν των διαθέσιμων πόρων και θα ελαχιστοποιηθεί η επιβάρυνση του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
- Προβλέπονται ταχύτερες διαδικασίες για την πληρωμή των δικαιούχων συγχρηματοδοτούμενων έργων.
- Προβλέπεται ενισχυμένη υποστήριξη των δικαιούχων μέσω των Διαχειριστικών Αρχών των Περιφερειών και των Επιτελικών Μονάδων των Υπουργείων.
- Προβλέπεται η αποκλειστική χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την ανάρτηση, δημοσιοποίηση και διαβούλευση εγγράφων μεταξύ των Υπηρεσιών/Δομών των συγχρηματοδοτούμενων έργων, με στόχο την παροχή έγκαιρης και έγκυρης πληροφόρησης προς τους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

- ο Στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης, όπως αυτό προκύπτει από την Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις, καθορίζονται μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης της απάτης στα

συγχρηματοδοτούμενα έργα, η εφαρμογή των οποίων είναι υποχρεωτική για όλες τις εμπλεκόμενες στη διαχείριση και τον έλεγχο Υπηρεσίες.

3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΕΣΠΑ 2007-2013	ΕΣΠΑ 2014-2020
<ul style="list-style-type: none"> • 9 Τομεακά Ε.Π. Επιχειρησιακά Προγράμματα • 5 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα • 13 Περιφερειακά Προγράμματα
<ul style="list-style-type: none"> • Διαχειριστικές Αρχές των τομεακών ΕΠ στα οικεία Υπουργεία • Διαχειριστική Αρχή για τα ΠΕΠ στο Υπουργείο Ανάπτυξης, με τις Περιφέρειες να ασκούν διαχείριση για συγκεκριμένο ύψος πόρων, ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχειριστικές Αρχές των Τομεακών Ε.Π. στο Υπουργείο Ανάπτυξης – • Διαχειριστικές Αρχές των ΠΕΠ στις οικείες Περιφέρειες
<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση πόρων από τις Περιφέρειες μόνο για έργα υποδομών μεταφορών, υγείας, πολιτισμού κλπ (όχι δράσεις Κοινωνικού Ταμείου, όχι δράσεις κρατικών ενισχύσεων, όχι δράσεις αγροτικού τομέα) 	<ul style="list-style-type: none"> • Πολύ-ταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, προκειμένου οι Περιφέρειες να έχουν την δυνατότητα ολοκληρωμένων επενδύσεων και παρεμβάσεων (πόροι του Ταμείου Συνοχής για δράσεις Περιβάλλοντος, πόροι του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης για δράσεις υποδομών, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, της ψηφιακής σύγκλισης κλπ, πόροι του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας, ενίσχυσης της πρόνοιας και της απασχόλησης, και πόροι του Γεωργικού Ταμείου για δράσεις ενίσχυσης του πρωτογενή Τομέα.
Χρηματοδότηση των έργων από ΣΑΕ του Υπουργείου/ Περιφέρειας, ανεξάρτητα από το ΕΠ στο οποίο εντάσσεται το έργο.	<ul style="list-style-type: none"> • Χρηματοδότηση των έργων άμεσα εξαρτώμενη από το ΕΠ στο οποίο εντάσσεται: μια ΣΑΕ ανά Περιφερειακό ΕΠ και μια ΣΑΕ ανά Τομεακό ΕΠ και φορέα
<ul style="list-style-type: none"> • Πολλαπλά επίπεδα εκχώρησης αρμοδιοτήτων και μεγάλος αριθμός φορέων που ορίζονται ως ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης 	<ul style="list-style-type: none"> • Ένα μόνο επίπεδο εκχώρησης και οι φορείς στους οποίους δύνανται να εκχωρούνται αρμοδιότητες διαχείρισης είναι εξαιρετικά περιορισμένοι, ως

4. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

- **ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ** για τα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου της περιόδου 2014 – 2020 εισάγοντας παράλληλα, μέτρα τα οποία θα συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη και ποιοτικά αποδοτικότερη λειτουργία του Συστήματος.
- **ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ.**
- **ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΛΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ** από την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και της αποτελεσματικής διαχείρισης της κρίσιμης μεταβατικής περιόδου.
- **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ** για θέματα συγχρηματοδοτούμενων έργων, μέσω υποστήριξης των υπηρεσιών και των

εποπτευόμενων φορέων τους από τις νέες Επιτελικές Μονάδες και τις Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

- **ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΔΟΜΕΣ:** μια Επιτελική Μονάδα ανά Υπουργείο, στην οποία μεταφέρονται όλες οι αρμοδιότητες των υφιστάμενων Ειδικών Υπηρεσιών Εφαρμογής και Συντονισμού.
- **ΑΜΕΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2020:** μέσω του ορισμού των νέων Δομών με μετεξέλιξη των υφιστάμενων και της αυτοδίκαιης μετάβασης προσωπικού σε αυτές.
- **ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ Ε.Π. :** Τέσσερις (4) Δ.Α. για την διαχείριση των τομεακών Ε.Π. (πλην του Ε.Π. για την Τεχνική Βοήθεια) οι οποίες προκύπτουν, είτε από μετονομασία υπάρχουσας ΔΑ του ΕΣΠΑ 2007-2013, είτε από συγχώνευση περισσοτέρων ΔΑ. Οι ΔΑ υπάγονται σε Ειδικούς Γραμματείς του ΥΠΑΑΝ. Ένας Ειδικός Γραμματέας για τα ΕΠ των Διαρθρωτικών Ταμείων Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείο Συνοχής και ένας Ειδικός Γραμματέας για τα ΕΠ του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.
- **ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ Ε.Π.:** Δεκατρείς (13) Δ.Α. για τα Περιφερειακά ΕΠ, την διαχείριση των οποίων αναλαμβάνουν οι υφιστάμενες Ειδικές Υπηρεσίες των Περιφερειών (ΕΔΑ) και οι οποίες αναβαθμίζονται και πάλι, όπως στο Γ΄ ΚΠΣ 2000-2006, από Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης σε Διαχειριστικές Αρχές. Οι ΔΑ των ΠΕΠ υπάγονται στον οικείο Περιφερειάρχη. Προβλέπεται η ενίσχυση των ΔΑ των ΠΕΠ δεδομένων των αυξημένων αρμοδιοτήτων διαχείρισης, σε σχέση με το ΕΣΠΑ 2007-2013 (δράσεις Κοινωνικού Ταμείου, Γεωργικού Ταμείου κλπ).
- **ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:** Περιγράφονται συγκεκριμένες περιπτώσεις εκχώρησης αρμοδιοτήτων διαχείρισης, ενώ είναι δυνατή, κατόπιν σχετικής απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας να εκχωρούνται σχετικές αρμοδιότητες και σε άλλους φορείς, σε περίπτωση τεκμηριωμένης ανάγκης.

- **ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ:** Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 λειτουργούν ήδη σε 12 Υπουργεία Ειδικές Υπηρεσίες Εφαρμογής/Συντονισμού, οι οποίες παρακολουθούν την ορθή εφαρμογή των τομεακών πολιτικών του οικείου Υπουργείου κατά την υλοποίηση των ΕΠ του ΕΣΠΑ. Οι νέες Επιτελικές Δομές στις περιπτώσεις αυτές προκύπτουν είτε από μετονομασία, είτε από συγχώνευση των

υφιστάμενων Ε.Υ., ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας νέων. Οι Επιτελικές των Υπουργείων συμμετέχουν ενεργά καθ' όλη την διάρκεια σχεδιασμού, εξειδίκευσης και υλοποίησης των Ε.Π. και εξασφαλίζουν την εφαρμογή των τομεακών πολιτικών των οικείων Υπουργείων κατά την έγκριση και ένταξη έργων στα ΕΠ του ΕΣΠΑ.

- **ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ:** Η ΕΑΣ αποτελεί την Κεντρική Αρχή Συντονισμού και καθοδήγησης των Δ.Α. και αποτελεί τον κύριο συνομιλητή της χώρας με την Επιτροπή. Η ΕΑΣ υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ και απαρτίζεται από έξι (6) Ειδικές Υπηρεσίες: Την Ε.Υ. Στρατηγικής Σχεδιασμού και Αξιολόγησης, την Ε.Υ. Συντονισμού της Εφαρμογής, την Ε.Υ. Θεσμικής Υποστήριξης, την Ε.Υ. Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, την Ε.Υ. Εφαρμογής και Συντονισμού δράσεων ΕΚΤ και την Ε.Υ. Κρατικών Ενισχύσεων.